

Tomo Levovnik
Maroltova 9
1113 Ljubljana

TRIDESET LET SLOVENSKEGA ŠPORTA - TELESNE KULTURE
V SAMOSTOJNI SLOVENIJI
1991 – 2021

Po 25. juniju 2021, ko smo obeležili trideseto obletnico osamosvojitve Republike Slovenije kot samostojne in neodvisne države se približujemo 15. oktobru, ko bomo praznovali trideseto obletnico ustanovitve Slovenskega olimpijskega komiteja.

Da smo do tega zgodovinskega dogodka prišli so morali biti izpolnjeni številni družbeni, politični in pravno formalni pogoji.

Zato osamosvajanje in osamosvojitve nista bila enkratni dogodek ampak dolgotrajna, težka, hrabra, odločna in pestra pot od začetkov razmišljanja o samostojni državi do končne zmage in samostojne in neodvisne Republike Slovenije. Ob tem pa tudi nismo mogli odločati sami, ampak smo bili odvisni tudi od politične situacije na Balkanu, Evropi, Svetu, naših somišljenikov v soseščini in po svetu.

Tako se je tudi na področju športa-telesne kulture v določenih krogih sorazmerno hitro začelo razmišljati o samostojni poti in tudi neposrednem sodelovanju na mednarodni športni sceni.

Šport-telesna kultura je po sprejetju Ustavnih dopolnil k Ustavi SFRJ in SRS bila že od leta 1971 v prisojnosti republik in pokrajin razen olimpijski in drugi mednarodni programi.

Dejstvo je, da smo v športu že pred tem prelomnim obdobje imeli formirane slovenske reprezentance, ki so tekmovali na nekaterih državnih prvenstvih in mednarodnih tekmovanjih.

Sicer smo v ZTKO Slovenije že leta 1985 izdali prvo publikacijo Naši olimpijci 1920-1984 in zatem še drugo izdajo za obdobje 1920-1988, s čemer smo statistično zaokrožili vse nastope slovenskih športnikov na zimskih in poletnih olimpijskih igrah, v okviru takratne kraljevine SHS in Socialistične federativne republike Jugoslavije do osamosvojitve Slovenije.

Med drugim smo že leta 1988 imeli izdelano celostno podobo slovenskega športa-»športno opremo-dres«, ki je bazirala na takratni odmevni akciji »Slovenija«moja dežela. Vse do danes v samostojni Slovenije uporabljamo za nastope državnih reprezentanc, isto barvno kombinacijo zeleno, modro in belo, v različnih oblikovalskih kombinacijah.

Prav tako smo nekateri že od leta 1989, razmišljali, pripravili predloge, publicirali in neuspešno predlagali takratnim republiškim športnim organom, ustanovitev slovenskega olimpijskega komiteja-odbora, ki bi bil član Jugoslovanskega olimpijskega odbora.

Da smo se lahko osamosvojili so ob padcu Berlinskega zidu in evropski razdružitveni »mrzlici« prav gotovo zelo pomembni naslednji dogodki in odločitve:

8. aprila 1990 so bile prve več strankarske volitve, 2. 7. 1990 Deklaracija o suverenosti države Republike Slovenije, 27. 9. 1990 Ustavni amandmaji k Ustavi Republike Slovenije, 28. 9. 1990 Ustavni zakon za izvedbo ustavnih amandmajev k Ustavi republike Slovenije na področju ljudske obrambe, 4. 10. 1990 sprejeti predlog Iva Daneua v imenu stranke SSS v Zboru združenega dela Skupščine Republike Slovenije za izvedbo plebiscita za

osamosvojitve Slovenije, 23. 12. 1990 izveden plebiscit za samostojnost Republike Slovenije z 93,2% udeležbo in 88,5% glasovanjem za samostojnost, 20.2.1991 Ustavni amandmaji k Ustavi Republike Slovenije, Resolucija o predlogu za sporazumno razdružitve Socialistične federativne Republike Jugoslavije, 24. 6. 1991 Ustavni amandmaji C k Ustavi Republike Slovenije, 25.6.1991 Temeljna Ustavna listina o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije, Ustavni zakon za izvedbo Temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije, Deklaracija o neodvisnosti, zmaga v osamosvojitveni vojni ko 26. 6.1991, Jugoslovanska armada napade Slovenijo in se konča 5.7.1991 ko je konec napadov Jugoslovanske armade na Slovenijo, 7.7.1991 Brionska deklaracija –skupna deklaracija mednarodne pogodbe in Uredba o ratifikaciji Memoranduma o soglasju o opazovalni misiji v Jugoslaviji, 2.10.1991 Skupščina Republike Slovenije dokončno razglasi samostojnost in neodvisnost (po izteku moratorija 8.10.1991), 15.1.1992 priznanje neodvisne Slovenije s strani Evropske Unije, 22.5.1992 OZN sprejme v članstvo samostojno in neodvisno Slovenijo, 14.5.1993 je bila Slovenija sprejeta v Svet Evrope,

Z vsem navedenimi in osamosvojitvijo Slovenije 25. junija 1991, so bili dani tudi pravno formalni pogoji, da je slovenski šport prvič v celoti stopil na svojo samostojno pot tako doma kot na mednarodni športni sceni.

Ob dejstvu, da imamo pestro in bogato telesno kulturno-športno zgodovino in da smo od nekdaj bili z dušo in telesom zapisani športu, je bila osamosvojitve velika dodatna vzpodbuda, motiv, čast in priložnost za vse angažirane v športu in simpatizerje, za pospešen zagon in sistematičen razvoj na vseh področjih ter za vse starostne in socialne kategorije prebivalcev samostojne Slovenije.

Predvsem so z osamosvojitvijo dobili naši vrhunski športniki možnost, da se kot predstavniki Slovenije, dokažejo na mednarodni športni sceni pod slovensko zastavo in slovenskim grbom na prsih ter s tem ponesejo slovenski šport in ime Slovenija na uspešno mednarodno pot.

To so slovenski šport in športniki v večni pojavnih oblikah v zadnjih tridesetih letih samostojnosti dobro izkoristili in tudi ponesli ime Slovenije do velike prepoznavnosti na zemljevidu globaliziranega evropskega in svetovnega športa.

Brez zadržkov se lahko pohvalimo, da smo v tridesetih letih samostojne poti v večini segmentov športa dosegli napredek in razvoj ter številne dosežke in spremembe na bolje.

Ponosni smo, da so zgodovinskemu dejanju osamosvojitve Slovenije, tudi slovenski športniki in športni-telesnokulturni delavci dali svoj velik in uspešen prispevek in trajni pečat.

Poudariti velja, da smo vse težave in zaplete, ki so nastali z osamosvojitvijo Slovenije in po njej, na področju športa reševali korektno, ne konfliktno in strpno ter tako ohranjali visoko stopnjo poštene športne igre in dostojanstva.

Športniki so že na začetku samostojnosti s svojimi dosežki in častnimi ter ponosnimi nastopi z grbom na prsih in napisom Slovenija v domovini in tujini najbolj pripomogli k medijski prepoznavnosti in odmevnosti slovenske države in našega naroda.

Kot je zapisal novinar »Srce je dalo prednost domovini pred kolajnami«.

Žal je to v naši družbi vse prevečkrat spregledano predvsem s strani vsakokratnih vladajočih političnih struktur in novo komponiranih športnih funkcionarjev.

Eden od temeljev samostojnega obdobja delovanja in razvoja slovenske telesne kulture-športa je bilo veliko angažiranje Nacionalnih panožnih športnih zvez in njihovih društev pri

vključevanju in potrjevanju v regionalne, evropske in svetovne športne asociacije in ustanovitev Olimpijskega komiteja Slovenije.

Tako sta na osnovi ustanovljenega Olimpijskega komiteja Slovenije dne 15. oktobra 1991, predsednik iniciativnega odbora za ustanovitev OKS Miroslav Cerar in sekretar Ivo Daneu dne 28. novembra 1991, pisno zaprosila Mednarodni olimpijski komite, da sprejme Olimpijski komite Slovenije v polnopravno članstvo, ki bo reprezentativni organ vsega olimpijskega športa v Sloveniji in s tem omogoči slovenskim športnikom udeležbo na zimskih in poletnih olimpijskih igrah ter drugih tekmovanjih in dejavnostih (doping, fair play, nasilje v športu,...) pod njegovim okriljem.

Sicer je bil Olimpijski komite Slovenije ustanovljen dne 15. oktobra 1991 s podpisom Slovenske olimpijske listine s strani 29 republiških strokovnih organizacij (zvez) olimpijskih športov, ki so bili v rednem programu olimpijskih iger in 5 republiških strokovnih organizacij (zvez) olimpijskih športov, ki jih je priznaval MOK ter dveh individualnih podpisnikov Leona Štuklja in Miroslava Cerarja kot izjemno uspešna vrhunška športnika med drugim dobitnika zlatih olimpijskih medalj.

Na osnovi ustanovne skupščine je 17. decembra 1991, bila izvedena prva volilna skupščina Olimpijskega komiteja Slovenije.

Slovenci smo bili že leta 1919 v času Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev soustanovitelji in člani Jugoslovanskega olimpijskega odbora, ki ga je kot prvi predsednik vodil sin Slovenca Franjo Bučar.

Ob tem se je vredno spomniti na več kot stoletno tradicijo olimpizma, ko smo Slovenci že davnega 25. aprila leta 1920, v hotelu Union v Ljubljani ustanovili Jugoslovanski olimpijski pododbor Ljubljana (Slovenija) in športno zvezo Ljubljana (Slovenija).

Na osnovi bogato argumentiranega zaprosila, predvsem pa tradicije, razvejanosti in razvitosti slovenske telesne kulture-športa vse od prvega vzpona Bohinjcev na simbol slovenstva Triglav 26.8.1778 ustanovitve prvega slovenskega društva Južni Sokol leta 1.10. 1863, uspešnih nastopov slovenskih športnikov na velikih mednarodnih tekmovanjih ter OI, kjer je od leta 1920 do 1988, 27 naših športnikov osvojilo 38 kolajn od tega 7 zlatih, 14 srebrnih in 17 bronastih, velikega števila naših uspešnih športnikov na evropskih in svetovnih prvenstvih in organizatorjev največjih mednarodnih tekmovanj, je Mednarodni Olimpijski komite 17. januarja, dal soglasje za nastop naših športnikov na zimskih olimpijskih igrah v Albertvillu od 8. do 23. februarja 1992.

Predsednik Mednarodnega Olimpijskega komiteja Juana Antonio Samaranch je 17.1.1992 z dopisom obvestil predsednika Olimpijskega komiteja Slovenije Janeza Kocijančiča o odločitvi MOK-a, »da bo« Slovenija lahko nastopala na OI v Albertvillu, in da bo o »ratifikaciji« te odločitve o podelitvi začasnega priznanja, MOK sklepal na naslednjem 98.zasedanju 4.5 in 6. februarja 1992 v Courchevelu.

Mednarodni olimpijski komite je na svoji 89.seji dne 5. februarja 1992 v Courchevelu ratificiral odločitev o podelitvi začasnega priznanja Olimpijskega komiteja Slovenije in OK Hrvaške »provisional reconition«. S tem so bili izpolnjeni pravno formalni pogoji za nastopanje slovenskih in hrvaških športnikov na OI v Albervillu in Barceloni.

Na 101. zasedanju Mednarodnega olimpijskega komiteja 22-24. septembra 1993 v Monacu pa je bil Olimpijski komite Slovenije sprejet v polnopravno članstvo.

MOK je na tem zasedanju sprejel 18 novih članov med katerimi so ob Sloveniji bili še Hrvaška, Gruzija, Rusija, Armenija, Moldavija, Bosna in Hercegovina, Češka, Slovaška, Makedonija, (kot bivša YU republika) itd.

Ob priznanju neodvisne Slovenije 15. januarja 1992, s strani takratne Evropske skupnosti je za naš narod tudi pomembno, da je slovenski šport kot civilna sfera dobil pravno formalno osnovo, da je samostojno polnopravno stopil v (na) mednarodno športno sceno in krovno organizacijo olimpijskega gibanja.

Tako smo Slovenci pred še ne dopolnjenimi tridesetimi leti ob otvoritvi Zimskih olimpijskih iger v Albertvillu 8. februarja 1992, prvič v svoji zgodovini, samostojno in pod svojo slovensko zastavo in grbom ter svojim olimpijskim komitejem nastopili na olimpijskih igrah.

Slovenski vrhunski športniki so se med in po osamosvojitvi Slovenije (25. junija 1991) na osnovi lastnih iniciativ, pobud in korektnega združevanja (svet vrhunskih športnikov, Debevc, Zdovc,.....), z bivšo državo in takratnimi zveznimi športnimi organizacijami, tudi naprej uspešno pripravljali oz. trenirali in tekmovali na domači in mednarodni sceni.

Na mednarodni sceni so nekateri naši športniki tekmovali v okviru takratnih Jugoslovanskih reprezentanc vse do včlanitve posameznih slovenskih športnih zvez v mednarodne zveze.

Z osamosvojitvijo je bila dana možnost samostojne vključitve slovenskega športa v mednarodni športni prostor od Mednarodnega olimpijskega komiteja, mednarodnih panožnih športnih zvez in drugih mednarodnih športnih organizacij in institucij. Pri tem je potrebno posebej poudariti, da so takratne športne zveze in druge organizacije opravile veliko delo, ko so se v kratkem času uspele organizirati in pripraviti na včlanitev v mednarodne športne asociacije tako na evropski kot svetovni ravni.

Med drugim smo na sistemski ravni dobili 3.6.1995 svojo Fundacijo za financiranje športnih organizacij, »svojo« Športno loterijo, nadaljevali smo s tradicijo organiziranja velikih mednarodnih športnih prireditev, bolj ali manj posrečena Nacionalni program športa in Zakon o športu in ne Zakona o podpori športu, s številnimi podzakonskimi akti, anti doping organizacijo, statusno neurejen Muzej športa in še bi lahko naštevali.

V tem obdobju smo dobili številne športne objekte in centre za razvoj športa ter vrhunske športne prireditve, pridobili organizacijo številnih velikih mednarodnih tekmovanj nekaj kongresov in podobno.

Prav tako naši športni delavci-funkcionarji zasedajo pomembna mesta v mednarodnih športnih organizacijah in asociacijah.

Če pogledamo na paleto odličnih vrhunskih dosežkov slovenskih športnikov vseh kategorij in starostnih skupin na Olimpijskih igrah in paraolimpijskih igrah ter drugih velikih mednarodnih tekmovanjih ugotovimo, da smo v določenih športih na samem svetovnem vrhu. Tudi številčnost vrhunskih rezultatov na največjih mednarodnih tekmovanjih kot so olimpijske igre, svetovna in evropska prvenstva je fenomenalna in pravi čudež v primerjavi s številno bistveno večjimi in bogatejšimi narodi-državami.

Pomembno je tudi, da v tem obdobju nismo bili dobri in odlični samo v individualnih športnih panogah, ampak tudi v kolektivnih saj smo se tudi v teh športih kot so rokomet, nogomet, košarka, hokej na ledu in odbojka tako z klubskimi ekipami in reprezentancami uvrščali med dobitnike medalj na evropskih in svetovnih prvenstvih ali bili uvrščeni med najboljše vključno z olimpijskimi igrami.

Žal se je v vrhunskem športu v zadnjem desetletju še potencirala komercializacija in s tem profesionalizacija vrhunškega športa. Športniki so še bolj postali gladiatorji in manekeni v rokah bogatih korporacij in posameznikov, ki tako rekoč diktirajo svetovno športno sceno.

To je potrdil tudi eden od predsednikov nacionalne panožne zveze, ko je dejal, da je »šport globalno ena od hitreje rastočih poslovnih panog, ki ji pri nas manjka več profesionalnosti na področju marketinga, odnosov z javnostjo, menedžmenta in mednarodne vpetosti«. Dejal je tudi, »da se ob dosežkih vse preveč gleda nase, manj pa na to, kaj bo od tega imel sistem za bodoče generacije šampionov«.

Pri tem pa se postavlja vprašanje doktrine slovenskega športa. Kako in ali bomo lahko (zmogli) servisirati profesionalni šport z volonterskimi amaterskimi društvi, ki vse bolj hirajo. kako bomo vključitev v sistem vrhunškega športa omogočili tistim ki so resnični talenti in potenciali in ki hočejo in zmorejo in ne samo tistim, ki lahko plačajo tako ali drugače.

Kakšna bo transformacija slovenskega sistema profesionalnega vrhunškega športa je eno temeljnih vprašanj nadaljnega razvoja in delovanja. Žal v Sloveniji nimamo pravno formalno definiranega statusa profesionalnega športa tako od statusa športnih organizacij (društvena organiziranost, gospodarske družbe ali izpeljanke) do statusa profesionalnega športnikov in njihovih trenerjev ter drugih strokovnih in organizacijskih delavcev.

Kakšna bo vloga društev, ki delujejo v javnem interesu v povezavi z osnovnimi in srednjimi šolami in kakšna tistih komercialnih-prikritih zasebnih športnih društev, ki delujejo izključno na komercialni osnovi kot gospodarske družbe preko plačil vseh stroškov vadbe, tekmovanj, opreme itd. je prav gotovo veliko vprašanje in naloga za Olimpijski komite Slovenije in državo.

Zastrašujoče je, kako tudi v Sloveniji tuji in domači iskalci talentov – skvti zasledujejo talentirane mlade perspektivne športnike tako rekoč otroke in jih vabijo in odpeljejo od doma v njihove centre za šolanje in vzgojo bodočih vrhunskih športnikov.

Tako imamo vrsto naših uspešnih športnikov, ki so mladi odšli v svet športne industrije in kapitalizma. Žal poznamo samo uspešne, ne pa tudi tiste številne, ki jim v tem sistemu ni uspelo in nimamo podatkov, da bi vedeli o njihovi nadaljnji življenjski poti, upamo, da ne slabi.

Tu slovenska športna in državna scena stoji ob strani in večino tega bremena prepušča staršem in zagretim posameznikom, da naj ne bi prišlo do zlorab in še kaj hujšega.

Osebnostno se ne strinjam, da bi trenutno aktualno »dončičmanijo«, morala izkoristiti država, ampak bi to v tem in podobnih primerih morala biti stvar športa v prvi vrsti slovenske košarke in slovenskega olimpijskega komiteja kot slovenske civilne krovne športne organizacije. Dejstvo pa je da bi država v sodelovanju s športom morala zagotoviti ustrezno pravno in materialno podporo, da nebi prihajalo do kršenja človekovih- otrokovih pravic.

Ta silna komercializacija je tako rekoč ohromila ali celo uničila vrsto športnih organizacij, ki temu sistemu z ljubiteljskim in volonterskim delom in pristopom ne morejo zagotoviti ustreznih pogojev za delovanje in razvoj ne samo na mednarodni ravni ampak celo v okvirih Slovenije.

Žal ne novi Nacionalni program športa in ne Zakon o športu, preko države in lokalnih skupnosti ne zagotavljata osnovnih pogojev za kvalitetno in sistematično delo društvom v tekmovalnem in vrhunskem športu. Prav tako ne definirata in urejata profesionalnega športa.

Razveseljivo pa je, da se je v zadnjih tridesetih letih v vrhunskem športu povečalo število mednarodno izjemno uspešnih deklet in ženskih ekip tako v individualnih kot kolektivnih- ekipnih športnih panogah.

Izjemno se je povečalo število naših vrhunskih športnikov, ki nastopajo v (za) uspešnih klubih-društvih po Evropi in svetu. S tem se krepi in razvija tudi kvaliteta naših športnikov

reprezentantov Slovenije, ki s tem neposredno doprinesejo še boljšim dosežkom naših reprezentanc.

Če pogledamo na paleto odličnih vrhunskih dosežkov slovenskih športnikov vseh kategorij in starostnih skupin na Olimpijskih igrah in paraolimpijskih igrah ter drugih velikih mednarodnih tekmovanjih ugotovimo, da smo v tem obdobju v določenih športih na samem svetovnem – olimpijskem vrhu žal pa smo v nekaterih tudi rezultatsko in organizacijsko drastično padli.

Prav gotovo so letošnje Olimpijske in para olimpijske igre v Tokyo 2021 potrdile izjemno moč in ugled našega športa.

V slovenskem prostoru je zanimivo tudi to, da organiziramo izjemno veliko velikih mednarodnih tekmovanj brez jasno definiranega cilja komu so ta tekmovanja namenjena. Vsaj nekatera tradicionalna tekmovanja vemo, da so namenjena uspešnim nastopom naših športnikov doma, promociji in afirmaciji športa doma in v tujini in zagotavljanju materialnih in finančnih pogojev za delovanje in razvoj določenih športnih panog. S tem so povezane tudi investicije v velike in manjše športne objekte ali centre.

Tu pa se prav gotovo tudi pojavlja vprašanje ali ni to tudi zlata jama za nekatere posameznike, njihova podjetja in krog njihovih ljudi za velike zasluške tako pri investicijah kot izvedbi prireditvev.

Na eni strani so obubožana društva in zveze ter tudi podhranjeni njihovi programi priprav in nastopov na drugi pa veliki športni poslovneži v takšnih in drugačnih vlogah in oblikah, ki služijo na račun športa.

Zato bo potrebno temeljito prevetrit sistem organiziranja velikih športnih prireditvev in s tem povezanimi investicijskimi in izvedbenimi stroški in zagotoviti preglednost kaj je v funkciji in javnem interesu vrhunškega športa oziroma posameznih panog oz. društev in kaj v funkciji gospodarstva, promocije Slovenije, turizma in ne na koncu prikritih posameznikov in njihovih skupin.

Ker v večini primerov gre za te prireditve tudi za denar iz malhe športa bo vlaganje iz sistemskih-javnih sredstev potrebno temeljiteje oceniti in tudi nadzirati.

Prav gotovo ne moremo biti zadovoljni z dogajanjem okoli dopinga na slovenskem prostoru. SLO ADA deluje vse preveč kot para policijska organizacija in vse manj kot učinkovit sistem podpore športnikom, trenerjem, staršem ... pri preprečevanju uporabe prepovedanih substanc in metod v Sloveniji.

Seveda pa bomo v slovenskem športu na sploh morali izboljšati bistveno več narediti na sistemu kvalitetnega izobraževanja, usposabljanja in licenciranja tako na področju neposrednega strokovnega dela (vadiitelji, trenerji,.....sodniki) kot organizacijske dela in menedžmenta (v društvih, zvezah, pri organizacijah prireditvev...).

Težko se je znebiti občutka, da je pri realizaciji usposabljanja najbolj pomembno, da iz evropskih sredstev dobro in veliko zaslužijo predavatelji in organizatorji ne pa da je edini cilj pridobiti dobro izobražen ali usposobljen kader za potrebe športa.

Ni dopustno, da so v slovenskem športu pogosto neupravičeno bolj cenjeni strokovnjaki iz tujine kot domači. Tudi vprašanje jezika v procesu vzgoje in treniranja otrok in mladine je pomembno in ni mogoče, da jih je pri nas veliko, ki v teh programih ne govorijo in razumejo slovensko.

Pri športu otrok in mladine je izredno pomembna dejavnost znotraj športnih društev, ki uspešno organizacijsko in strokovno izvajajo programe za otroke in mladino. Armade otrok v nogometnih, košarkarskih, odbojkarskih, rokometnih, hokejskih, plavalnih, atletskih, smučarskih, kolesarskih, in drugih številnih programih društev, so prav gotovo temelji

zdravega in sistematičnega udejstvovanja v številnih oblikah športne dejavnosti. In ti programi najbolj uspešno zagotavljajo učinkovito izvajanje za razvedrilo, sprostitve, skladni razvoj in borbo proti funkcionalno podhranjeni sposobnosti naših otrok.

Žal naša društva za te programe dobivajo mizerno podporo s strani države in lokalnih skupnosti. In zopet vse ostane na samoplačništvu staršev, »stricev in botrov«.

Kljub temu, da vse institucije in posamezniki, ki skrbijo za zdravje otrok in mladine jokajo kako slabo je oz. se slabša funkcionalno stanje in debelost naših otrok in mladine ne vidijo na pladnju prinesene rešitve s športnimi programi v društvih in ustrezno celoletno urejeno prehrano v šolah itd.

Sicer pa se je tudi v šolah in vrtcih zahrbtno vrinila komercializacija interesnih programov v okviru privatnih-zasebnih programov.

Interesni programi v šolah bi morali biti plačani iz systemskega vira ker se izvajajo v ali na plačanih šolskih ali občinskih objektih in površinah s strani lokalnih skupnosti in države.

Oddajanje šolskih športnih objektov je prav gotovo ušlo iz nadzora in so dober zaslužek

Škoda, da systemsko ne uspemo povsod, da bi interesne dejavnosti otrok in mladine do 20 leta starosti morale biti v okviru šol brezplačne celo leto in večkrat ne samo enkrat tedensko in še to tudi v času pouka.

Množično ukvarjanje s športom in številne športno rekreativne akcije in prireditve kažejo na veliko pripadnost Slovencev vseh starostnih in socialnih kategorij do aktivnega udejstvovanja in s tem uživanja in zadovoljevanja potreb po zdravem in zadovoljnim načinu življenja. Vendar bo tudi tu potrebno systemsko urediti nekatere anomalije, ki se predvsem kažejo v veliki želji rekreativcev po osebnih in drugih rekordih, ki brez strokovnega nadzora pogosta povzročajo številne zdravju škodljive zaplete. Športna rekreacija bi morala ostati v mejah zdravega, sproščenega, veselega in zadovoljnega.

Rekorderstvo v športni rekreaciji povzroča večini travme in nima veliko pozitivnih učinkov. Žalostno je, da se tudi v rekreaciji poslužujejo nedovoljenih poživil in metod. In tu zdrava rekreacija izgublja pred ekshibicionizmom in športnim mazohizmom.

Tudi masovne športne prireditve ne bi smele biti številčni cilj organizatorjev, ker je v teh masah izjemno veliko ljudi, ki se ne ukvarjajo redno z zdravim načinom življenja še posebej športnimi aktivnostmi, ampak pridejo psihofizično nepripravljeni na »parado« ker je to moderno. Pri tem pa velikokrat dajo pod vprašaj svoje zdravje.

Prav gotovo pa nismo uspeli na nekaterih področjih kot je izboljšati status interesnih prostovoljnih športnih društev in zvez, zadržati in stimulirati tradicionalne oblike ljubiteljskega prostovoljnega dela v športnih organizacijah, povečati različne oblike članstva v športnih društvih kot osnovo organiziranega sistematičnega dela društev od aktivnih članov do simpatizerjev ter gledalcev, systemsko ločiti neprofitna društva od profitnih-gospodarskih dejavnosti, systemsko urediti status profesionalnih športnih organizacij in profesionalnih športnikov, ustanovitev ustreznega inštituta za šport, ki bi bil celovit strokovni »servis« slovenski telesni kulturi-športu, statusno in vsebinsko rešiti Muzej športa, urediti sistem zdravstvenega varstva vrhunskih športnikov itd..

Množično ukvarjanje z vsemi oblikami športnih aktivnosti in številne športno rekreativne akcije in prireditve kažejo na veliko pripadnost Slovencev vseh starostnih in socialnih kategorij do aktivnega udejstvovanja in s tem uživanja in zadovoljevanja potreb po zdravem in zadovoljnim načinu življenja.

Lahko zapišemo, da je trideset letno obdobje tudi v športu bilo odraz želja, potreb, naporov in žrtvovanj športnikov, športnih delavcev po čim bolj organizirani, strokovni, kvalitetni,

množični, vrhunski s primernimi objekti in kadri ter stimulativnimi sistemskimi rešitvami podprti dejavnosti.

Pri tem je že skoraj tri desetletja trajajoče sodelovanje in 28 letno polnopravno članstvo v Mednarodnem olimpijskem komiteju in mednarodnih športnih federacijah in drugih institucijah pomembno doprineslo našemu polnokrvnemu in neposrednemu delovanju v mednarodnem športnem prostoru.

Tomo Levovnik
Ljubitelj športa

25.9.2021